

GÖTEBORGS
UNIVERSITET

Att förvärvsarbeta – mycket, lite eller inte alls?

Bengt Furåker

Institutionen för sociologi och arbetsvetenskap

Göteborgs universitet

Ett par nyckelbegrepp

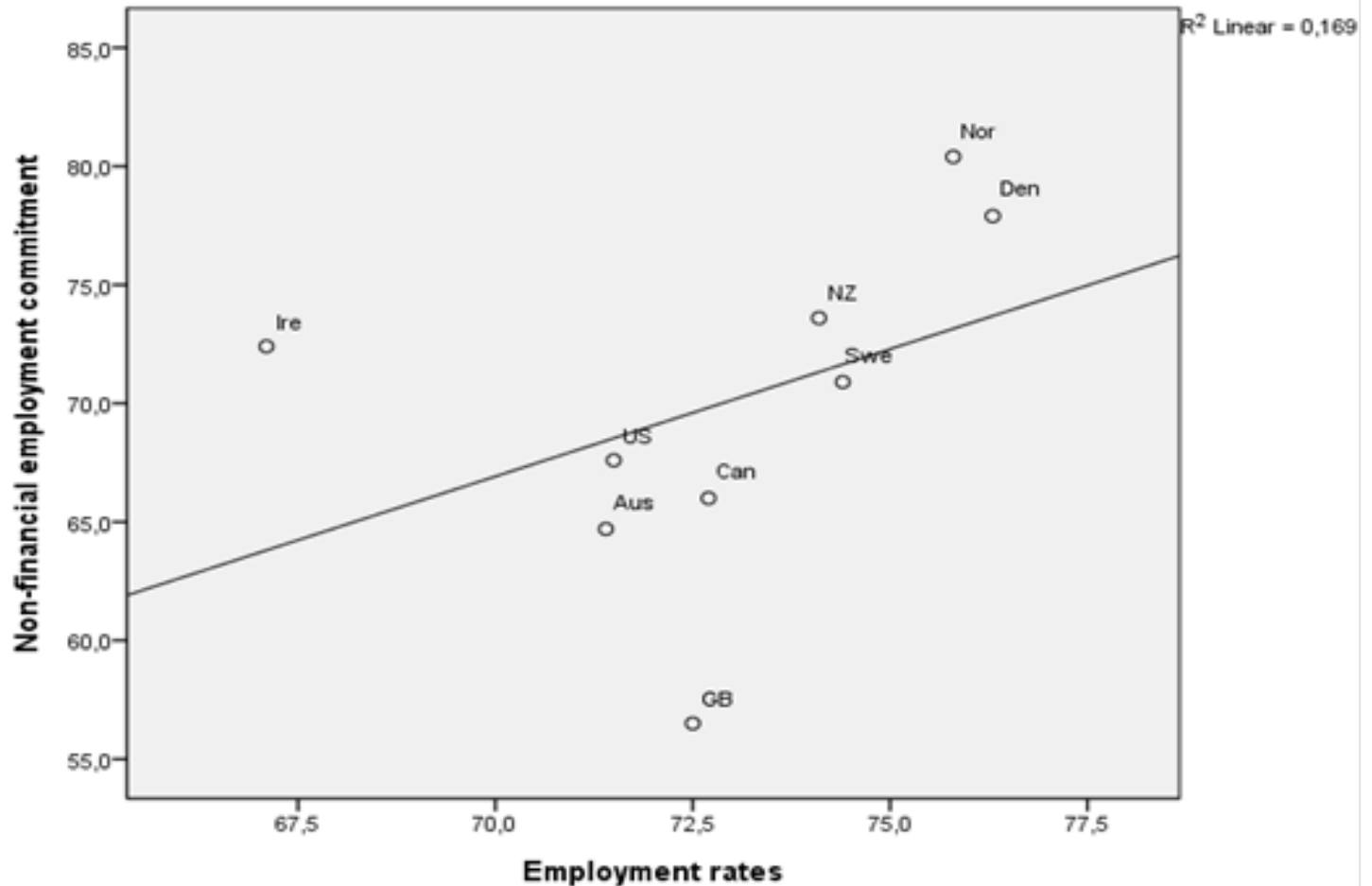
- **'Employment commitment'** (ibland specificerat som 'non-financial')
- Motsatsen är **'instrumentalism'** eller **'instrumentellt förhållningssätt'** till arbete.

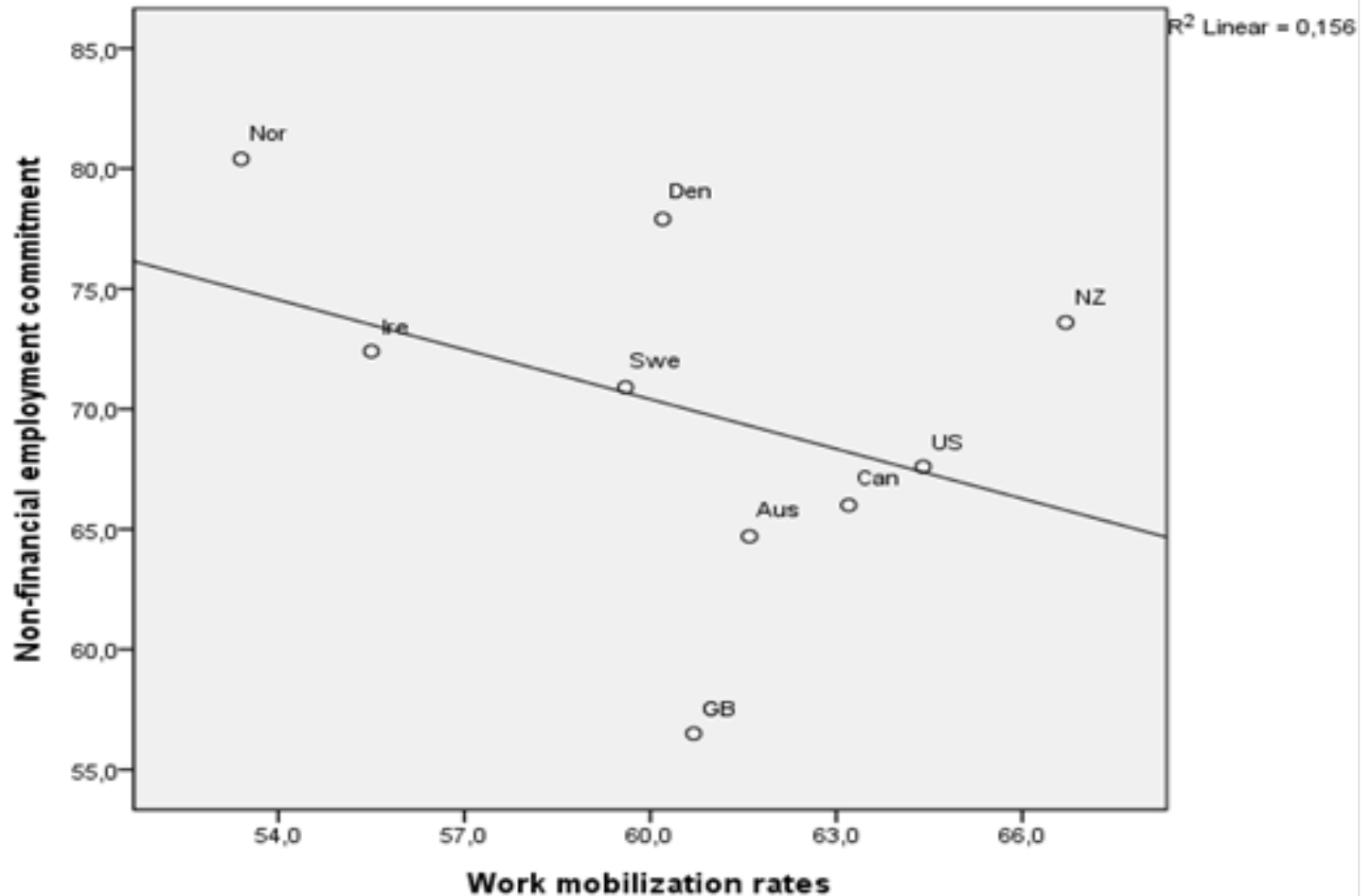
Faktorer relaterade till 'instrumentalism'

(Eriksson , Karlsson & Bergqvist 2012)

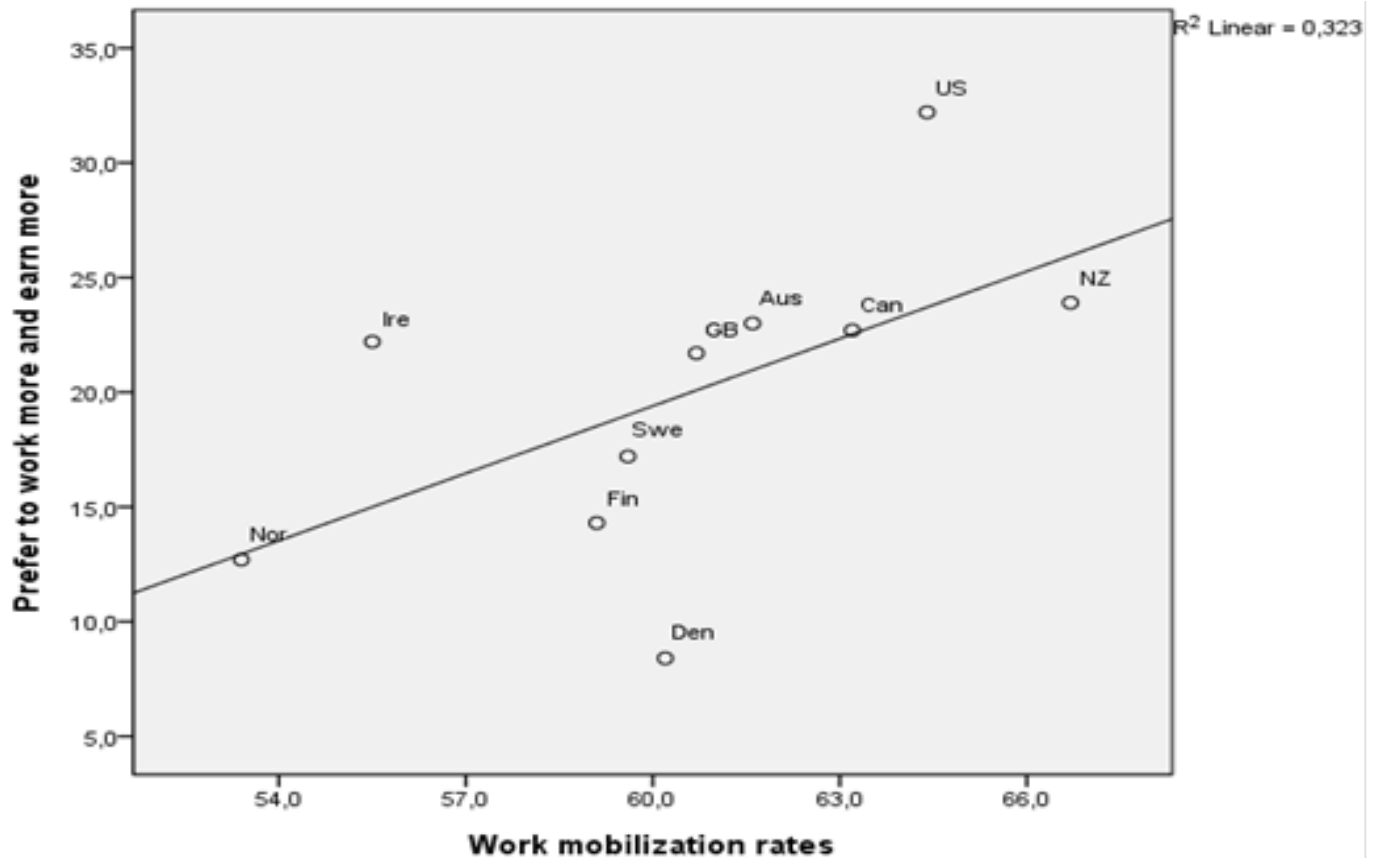
Sverige	1994/2010
Kön (ref. Kvinnor) Män	++
Ålder (ref. 51-65) 16-30 31-50	+++ ++
Socioekonomisk kategori (ref. Högre tjänstemän) Arbetare Lägre tjänstemän Tjänstemän på mellannivå	+++ +++ +
Balans mellan arbete och övrigt liv (ref. God) Dålig	++
Kontroll i arbetet (ref. Stor) Liten	+++
Socialt stöd (ref. Stort) Litet	+++

Figur 1 Samband mellan 'non-financial employment commitment' och sysselsättningsgrad, nio länder, ca 2005 (Furåker 2012)

Figur 2 Samband mellan 'non-financial employment commitment' och arbetsmobilisering, nio länder ca 2005 (Furåker 2012)

Figur 3 Samband mellan önskan om att arbeta mer/tjäna mer och arbetsmobilisering, tio länder ca 2005 (Furåker 2012).

Studie av svenska lotterivinnare (Furåker & Hedenus 2009)

2005/06	%
Slutat arbeta	12
Tagit obetald ledighet (hel)	24
Minskat sin arbetstid	16
Inte förändrat något alls	62

Faktorer relaterade till lotterivinnnares förändringar i sitt arbete

	Slutat arbeta	Tagit obetald ledighet	Minskat sin arbetstid
Ålder (ref. 20-34) 55-64	+++		
Vinstens storlek (ref. < 1 milj. SEK) 1<2 2<4 ≥4		+ ++ +++	+ +++
Socioekonomisk kategori (ref. Arbetare) Tjänstemän		-	-
Arbetstid (ref. 40 tim.) <35			-

Flertalet politiska partier förespråkar någon form av arbetslinje

- Historiskt har arbetslinjen prioriterats framför kontantlinjen.
- Förutom kontantstöd för dem som är arbetslösa finns sedan länge också utbildnings- och andra åtgärder – men jobb är ändå det primära.

Arbetskritiken

- Vi arbetar för mycket, trots ökad produktivitet. Minskad arbetstid skulle förbättra människors livskvalitet.
- Arbete kan också vara 'tomt'.
- Den tekniska utvecklingen medför att arbetet tar slut och då fungerar det inte som fördelningsnyckel.
- Mest långtgående är idén om basinkomst/medborgarlön.